

Verslag vergadering Burenraad DuPont en Chemours, 25 mei 2021

Aanwezig namens de Burenraad: Marchel Schilten (online), Peter de Lange, Bianca van Rooij, Jans Sieben, Jeroen Bezemer, Dick Naafs en voorzitter Bert Kandel

Ondersteuning Burenraad: Ap van der Pijl en Diana Henneken (verslag)

Aanwezig namens de bedrijven: An Lemaire (Site leader Chemours), Marc Reijmers (manager Milieu, Gezondheid en Veiligheid Chemours), Harmen Geers (communicatie Chemours), Willem Buitelaar (communicatie DuPont), Roelant Rosman (manager Gezondheid, Milieu, Veiligheid en Kwaliteit DuPont) en Govert Griffioen (Plant Manager DuPont)

Voorstellen

An Lemaire is sinds 1 mei de nieuwe Plant Manager van Chemours Dordrecht Works en Director van Chemours Netherlands BV. Ze volgt hiermee Guy Libaers op. An is sinds april 2020 werkzaam bij Chemours en heeft het grootste gedeelte van haar carrière daarvoor gewerkt in diverse rollen bij Akzo Nobel, onder andere in de rol van Plant Manager.

Peter de Lange is nieuw bij de Burenraad. De gepensioneerde scheikundige en milieukundige (en nog veel meer) heeft een schat aan kennis en ervaring waar de Burenraad haar voordeel mee kan doen.

Verslag vorige vergadering

Het verslag van de vorige vergadering (26 januari 2021) wordt vastgesteld.

Er zijn nog wel enkele vragen. De Burenraad is benieuwd of Chemours de aangevraagde NOW-regelingen ook toegekend heeft gekregen. Dat is zo, vertelt Marc Reijmers. Hier zijn geen bonussen van uitbetaald. Naast deze regelingen heeft Chemours een beroep gedaan op de medewerkers om bijvoorbeeld hun 13^e maand in te wisselen voor vrije tijd. In het eerste kwartaal van 2021 is de omzet hersteld. Daarnaast vraagt de Burenraad zich af waarom DuPont wel aangesloten is bij de vereniging Werkgevers Drechtsteden en Chemours niet? Marc Reijmers bedankt de Burenraad voor deze uitstekende suggestie, maar benadrukt dat Chemours wel degelijk met de beide benen in de Dordtse samenleving staat. Als voorbeeld geeft hij de flyers en posters die ze onlangs nog hebben laten drukken voor Muziektheater Hollands Diep, een Dordts cultuurgezelschap. Dit was nog een afspraak via de Beursvloer.

Staan de bedrijven nog onder verscherpt toezicht? Marc Reijmers geeft aan dat het de goede kant op gaat. Het aantal controles neemt af, het onderling vertrouwen neemt toe. Een belangrijk element is het verlenen van de vergunningen. Dat zou een moment kunnen zijn dat het verscherpte toezicht opgeheven wordt. Wel met de nodige slagen om de arm.

DuPont meldt dat het vergunningtraject loopt en dat de afronding ervan medebepalend is voor het al of niet verminderen van het verscherpte toezicht. Er zijn veel inspecties, zoals altijd bij Brzo-bedrijven. Inspecties verlopen positief, er worden geen overtredingen geconstateerd. Overigens staat DuPont in zijn algemeenheid positief ten opzichte van inspecties, aangezien die worden

beschouwd als momenten om feedback te krijgen waarvan geleerd kan worden en die tot verbeteringen kunnen leiden.

Peter de Lange merkt op dat in het verslag staat dat E1 oplost in de lucht, maar dat dit onjuist is. Het komt in de lucht, maar lost niet op.

Mededelingen vanuit de Burenraad

Wat vinden de bedrijven van de Burenraad?

De Burenraad wil deze vraag graag agenderen voor de eerstvolgende fysieke vergadering en na de eigen evaluatie.

Website

De Burenraad is bezig met een nieuwe website en nieuw logo. Rond de zomer moet deze klaar zijn. De nieuwe site wordt interactiever, o.a. met de mogelijkheid tot aanmelden voor een digitale nieuwsbrief.

Vlogserie

De vlogserie staat on hold tot na de lockdown. Op dit moment zijn de terreinen van de bedrijven niet toegankelijk door de coronamaatregelen. Een ongedwongen goede sfeer is noodzakelijk om het te doen slagen. De Burenraad gaat hiermee verder, in samenspraak met de bedrijven, maar pas op het moment dat we elkaar weer kunnen ontmoeten en het terrein weer toegankelijk is voor bezoekers. Wordt vervolgd.

Burenraad in DuPont Inzicht

In de komende editie van de nieuwsbrief DuPont Inzicht komt een artikel over de Burenraad met daarbij de oproep voor nieuwe leden.

Afscheid Guy Libaers

Bert Kandel heeft een email van Guy Libaers ontvangen. Guy heeft hierin onder andere zijn waardering voor de inzet van de Burenraad weergegeven en het belang dat de bedrijven hierbij hebben. Bert wil graag nog een afspraak met Guy plannen voor een afscheidsgesprek.

Actualiteiten

Corona

Corona heeft veel impact gehad. Hoewel de business inmiddels weer op peil is bij beide bedrijven, is het bij Chemours voorgekomen dat hele ploegen in quarantaine moesten. Bij medewerkers van DuPont is de besmetting met het virus alleen buiten het bedrijf voorgekomen. Getroffen maatregelen hebben besmetting van medewerkers op het terrein kunnen voorkomen.

Van twee naar vier businesses Chemours

Sinds 1 maart zijn wereldwijd de Fluoroproducts opgedeeld in Advanced Performance Materials (APM) en Thermal & Specialized Solutions (TSS): focus op toepassing van producten door klanten. Chemours Dordrecht hoort bij de APM. De overige business units zijn Titanium Technologies en Chemical Solutions; deze zijn niet actief in Dordrecht.

Schadeclaims gemeenten Dordrecht, Sliedrecht, Papendrecht en Molenlanden

Op 22 april hebben de gemeenten Dordrecht, Sliedrecht, Papendrecht en Molenlanden Chemours en DuPont voor de rechter gedaagd. Een lastige situatie, maar wellicht ook verhelderend. Marc Reijmers

geeft aan dat de bedrijven wel gewoon in gesprek blijven met de bestuurders van de gemeenten. Chemours heeft het voortouw in deze zaak.

In gesprek met stakeholders

Op 30 maart heeft Chemours een informatieve update aan grote groep belanghebbenden verstuurd. Op 1 april was er een video-meeting tussen de Gedeputeerden mevr. Adrie Bom-Lemstra en Floor Vermeulen van de provincie met Denise Dignam, President Advanced Performance Materials (APM) van Chemours.

Stand van zaken vergunningen DuPont

Op 4 juni verstuurt DCMR de ontwerp beschikking naar DuPont, na inbrengen zienswijzen door wettelijke adviseurs (gemeenten, RWS, Waterschap, ILT)

Op 22 juni volgt de publicatie van de ontwerp beschikking

Hierop volgt een periode van 6 weken van publieke consultatie

Realisatie hangt af van de zienswijze na de publieke consultatie. Zonder bezwaar of beroep kunnen nieuwe vergunningen naar verwachting eind september 2021 worden afgegeven.

Aanvullend onderzoek biomonitoring-onderzoek medewerkers Chemours

- Doel: bepalen van halfwaardetijd GenX (HFPO-DA) bij menselijke blootstelling
- Op verzoek van de European Chemicals Agency (ECHA)
- Studie onder vrijwilligers - productiemedewerkers van Chemours (>3 jaar in dienst)
- Uitgevoerd door onafhankelijk instituut + twee externe laboratoria
- Onderzoek bevestigt het veiligheidsprofiel van GenX: gegevens tonen snelle verwijdering na blootstelling aan
- Op basis van deze gegevens schat Chemours de halfwaardetijd van GenX op ongeveer 3 dagen
- Bevestiging dat GenX niet bio-accumuleert, in tegenstelling tot oudere generaties van hulpstoffen
- Chemours heeft deze resultaten ingediend bij ECHA en het RIVM
- RIVM voert op basis van deze data eigen berekening uit naar halfwaardetijd

CRC-programma Chemours: voortgang

Doelen

- Fase 1: reductie van GenX-lozing en -uitstoot naar 99% minder in 2021
- Fase 2: reductie van de uitstoot van andere gefluorineerde stoffen met 80% in 2024
- Fase 3: de uitstoot van andere gefluorineerde stoffen met 99% minder in 2030 (of eerder)

Voortgang

- Fase 1: doel behaald voor lozingen water; op koers voor emissies naar lucht
- Fase 2: in research en ontwerp fase
- Fase 3: in research fase

De Burenraad wil graag weten hoe Chemours aan kan tonen dat er 99% reductie is van de GenX-lozing en –uitstoot (Fase 1). Antwoord: Dit kan door metingen en het nemen van monsters. DCMR controleert dit. Een andere vraag gaat over de reductie van 80% minder naar 99% minder in fase 3. Hoe gaat Chemours dit voor elkaar krijgen en waarom duurt dit zes jaar? Marc Reijmers vertelt dat er meerdere manieren zijn om deze reductie te bereiken.

Doordat de technologie nog niet is uitgeschreven voor fase 3, staat hier de ruime periode tot 2030 voor gepland. Het CRC-programma is wereldwijd. Alle vestigingen trekken hier samen in op. De 0-meting was in 2017.

CRC-programma: Aquarius

- Permanente installatie voor zuivering van afvalwater
- Combinatie van zuiveringstechnieken, waaronder actiefkoolfiltratie
- Zuivert gemiddeld 60.000 liter per uur
- Reductie van lozing GenX-stoffen met meer dan 99,9%
- Voorbereidingen voor bouw begonnen
- Ontwerpbesluit door DCMR afgegeven
- In bedrijf medio 2022 (tot die tijd: huidige, tijdelijke installatie)

CRC-programma: Sequoia project (luchtzuivering)

- Permanente installatie voor zuivering van schoorsteenemissies
- Emissies uit productieprocessen omgeleid naar actiefkoolfiltratie
- Acht koolstofbedden op lijn
- Reductie van lozing GenX-stoffen (waaronder E1) met meer dan 99%
- Bouw afgerond, nu in testfase
- In bedrijf per juli 2021

Zowel Aquarius als Sequoia vallen onder fase 1.

Emmertjesactie

Iedere zaterdagochtend komen enkele mensen uit Sliedrecht emmertjes grond bij de ingang van Chemours brengen. Bianca en Jans van de Burenraad willen met hen in gesprek gaan en spreken af om binnenkort een keer op zaterdagochtend naar Chemours te gaan om ze te ontmoeten.

DuPont en duurzaamheid

Vorige maand is DuPont gestart met het gebruik van biomethanol, een duurzamere variant van de gewone methanol. Dit past in het beleid om de processen en grondstoffen zo duurzaam mogelijk te maken.

Risico-inventarisatie en evaluatie

DuPont is bezig met uitgebreide interne inventarisatie per afdeling. Interviews zijn gestart met Arboplaats. De vragenlijst wordt vanaf de 2e helft van mei aangeboden. Verzoek aan alle medewerkers van DuPont om deze in te vullen. De feedback tot nu toe is positief.

Vragen over vervuilde grond en oppervlaktewater

Dick Naafs heeft het monitoringsonderzoek van het Waterschap Rivierenland gevolgd. Hij heeft hier vragen over gestuurd naar Marc Reijmers en ook antwoorden gekregen. Het gaat volgens Dick Naafs om een uitzonderlijke overschrijding (80 x meer dan toegestaan) van PFOA op sommige plaatsen in de Alblasserwaard. Dick heeft hier ook contact over gehad met DCMR. Dick wil weten of Chemours hier iets in wil betekenen? Marc reageert hier positief op en nodigt Dick uit om met een plan te komen. Dick spreekt daarvoor zijn waardering uit. Mensen maken zich zorgen. Marc Reijmers geeft aan de ontwikkelingen met belangstelling te volgen, maar vraagt zich ook af of er wellicht nog andere bronnen ten grondslag liggen aan deze overschrijding? Peter de Lange maakt zich zorgen om de onrust bij bewoners. Zijn de bedrijven bereid om met hen in gesprek te gaan? Voorzitter Bert Kandel haalt het moodonderzoek aan dat de Burenraad heeft laten doen in 2019 waaruit bleek dat de mate van ongerustheid van omwonenden erg mee valt. Bianca van Rooij stelt voor om het moodonderzoek

te herhalen op termijn. Dit punt komt terug tijdens de evaluatie van de Burenraad..

Communicatie en informatie

Chemours in de media

- 21 februari, AD, Chemours moet meer onderzoek doen naar kankerverwekkendheid GenX dat in drinkwater zit
- 12 maart, AD, Dordtse wijk smacht al jaren naar tweede ramproute, dit jaar komt ie er eindelijk
- 20 maart, AD, Chemours maakt vorderingen met verwijdering GenX
- 4 april, KRO-NCRV, De Vuilnismen ([Waterfilters gemist? Start met kijken op NPO Start](#))
- 6 april, AD, Chemours heeft bijna de helft van 75 miljoen voor schonere productie al uitgegeven
- 23 april, AD, Gemeenten slepen Chemours en DuPont voor de rechter om uitstoot 'zeer zorgwekkende stoffen'

Vibrant community activiteiten 2021

- Het Kristal: GrowWizzKid: kinderen leren groente te verbouwen, dit is een project van 8 jaar
- Hersenstichting, wandeling/app Ommetje
- LexLab, technologie workshops voor kinderen basisonderwijs groep 6
- RopaRun 2021, sponsorloop tegen kanker, Team Stoer
- Drukwerk muziektheater Hollands Diep (match Beursvloer 2019)

Website Dit is Chemours in Dordrecht

- Nieuwe aanpak, in lijn met corporate stijl: [dynamische infographic](#)
- Focus op Dordrecht Works
- Verwacht: augustus 2021

DuPont

Nieuwsbrief InZicht en Responsible Careverslag

In juni verschijnt de nieuwe editie van DuPont InZicht met onder meer milieuprestaties 2020, Burenraad zoekt nieuwe leden, duurzaam produceren en donaties.

Responsible Careverslag verschijnt begin juli met onder meer milieuprestaties 2020, toepassingen van Delrin® en ontwikkelingen op de site.

Interview met Roelant Rosman in Chemie Magazine, april 2021, rubriek 'Werken in de chemie'

Lees hier het artikel <https://tinyurl.com/czdtj53k>

Filmpje over DuPont

DuPont heeft een filmpje, korte presentatie, gemaakt over de site, hoe ze werken en wat ze maken. Dit filmpje komt op de website van DuPont, maar is ook via deze link te zien [Delrin® uit Dordrecht gaat de wereld over on Vimeo](#)

Activiteiten voor de omgeving

- DuPont ondersteunt Stichting ANDERS door corona op dit moment alleen financieel. Na corona gaan de handen uit de mouwen
- Watertank voor moestuin De Terp
- Girls' Day in april, online sessie met ongeveer 20 meiden van het Lyceum Ypenburg in Den Haag met presentaties en mogelijkheden voor het werken in de chemie. Deze dag was toevallig met een school

in Den Haag, maar er zijn ook contacten met middelbare scholen in de regio
- Sponsoring Dordrecht Pride in het Wantijpark

Rondvraag

Jans Sieben vraagt of de bedrijven ook water opvangen om te gebruiken in tijden van droogte. Op dit moment is dat niet zo, maar Marc Reijmers geeft aan het een goed idee te vinden om na te denken over waterberging.

Dick Naafs vraagt of hij een monster van E1 kan krijgen. Antwoord van Marc Reijmers: 'Nee, dat kan niet. Dat hebben we niet. E1 is gasvormig en vervliegt in de lucht.'

Jans vraagt naar de afloop van het onderzoek naar de lading GenX uit Italië, die uiteindelijk in Antwerpen terecht is gekomen. Marc Reijmers: 'Dit is afgehandeld. Enkele verbeterpunten die uit het onderzoek kwamen zijn dat alleen aangewezen vrachtwagens deze routes gaan rijden, en geen andere routes. De site heeft een permanente plek gekregen waar de vrachtwagens schoon gespoten worden. Deze plek is nu tijdelijk, maar wordt een onderdeel in het project Aquarius.'

Jans vraagt naar het proces van de vijftien oud-medewerksters van de lycrafabriek van DuPont. Een oplosmiddel dat in de fabriek gebruikt werd, wordt door deze oud-medewerkers in verband gebracht met vruchtbaarheidsproblemen en gezondheidsklachten. Op dit moment zijn de dagvaardingen onder de rechter. De Lycrafabriek is in 2004 verkocht, in 2006 gesloten en in 2009 afgebroken. Willem Buitelaar vertelt dat er nog geen datum bekend is voor deze rechtszaak.

De volgende overlegvergadering is op dinsdag 21 september 2021.